

Ingeniøren på Ny Løn i den offentlige sektor

**Lønstatistik analyse af løndannelsen for
ingeniører i (amts)kommunerne**

**Lektor Flemming Ibsen
Aalborg Universitet
Maj 2003**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Gennemsnitslønninger for ingeniører og andre grupper	5
3. Lønudvikling for personer ansat begge år i samme stilling	7
3.1. Lønudvikling for personer ansat begge år i samme stilling	7
3.2. Lønudvikling fordelt på alder for personer ansat begge år i samme stilling	8
4. Lønspredning (ikke opgjort på personer ansat begge år i samme stilling)	13
5. Lønforhold for mænd og kvinder	16
5.1. Gennemsnitslønninger for mænd og kvinder	16
5.3. Alders- og kønsopdelt lønudvikling for mænd og kvinder (kun Ny Løn)	19
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for alle personalegrupperne samlet ..	20
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for akademikergruppen	21
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for akademiingeniørerne	22
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for civilingeniørerne	23
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for diplomingeniørerne	24
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for teknikumingeniørerne	25
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for arkitekterne	26
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for jurister og økonomer	27
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for psykologer og magistre	28
Alders- og kønsopdelt lønudvikling for kontor- og edbpersonalet	29
6. Tillægsstruktur for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne ..	31
7. Udvikling i løn- og tillægsstruktur for trin tre-ansatte (på Ny Løn)	35
7.1. Udvikling i løn- og tillægsstruktur for trin tre-ansatte 1998-2002	35
7.2. Udvikling i løn- og tillægsstruktur for trin tre-ansatte 1999-2002	37
8. Konklusion	39

Lønudvikling for ingeniører i (amts)kommunerne

1. Indledning

Den offentlige sektors aftaleparter har som et led i moderniseringen og effektiviseringen af de statslige og (amts)kommunale arbejdspladser introduceret nye decentrale lønformer som et supplement til de centralt aftalte generelle lønstigninger. Formålet var at udvikle en mere fleksibel og mindre automatisk løndannelse, der skulle sikre de offentlige arbejdsgivere mulighed for at kunne rekruttere og fastholde kvalificeret arbejdskraft i konkurrence med den private sektor. Desuden gav "Ny Løn" mulighed for at honorere de ansattes kompetenceudvikling og en forbedret opgaveløsning og motivere de ansatte til at yde en ekstra indsats.

De nye lønformer skulle således være skræddersyede til specielt den højtuddannede akademiske arbejdskraft, som traditionelt har været lavere lønnet end kollegerne i den private sektor. Lønreformen gav de offentlige arbejdsgivere mulighed for at prioritere den højtuddannede arbejdskraft lønmæssigt, og man fik bedre mulighed for at sikre sig den bedst kvalificerede arbejdskraft i konkurrence med den private sektor gennem tildeling af personlige tillæg for særlige funktioner, kvalifikationer og resultater.

Aftalen om den nye lønmodel på AC-området betød, at anciennitetsforløbet blev afkortet og slutter nu på trin 8. Skal livsindkomsten (mindst) være den samme som under det gamle lønsystem, skal de nye unge akademikere, herunder ingeniørerne, således være i stand til at supplere deres skalaløn med et vist antal løntillæg, aftalt og udmøntet decentralt.

Hvordan er det så gået med ingeniørernes lønudvikling under det nye lønsystem? Har Ny Løn - som det hypotetisk kunne antages - i særlig grad tilgodeset ingeniørerne som en akademisk uddannet og eftertragtet arbejdskraft? Hvordan har ingeniørerne på Ny Løn på statslige og (amts)kommunale arbejdspladser klaret sig lønmæssigt i forhold til sammenlignelige grupper? Har ingeniørerne haft en lønudvikling som de øvrige akademikergrupper og hvordan har deres lønudvikling været i forhold til andre relevante personalegrupper i stat, amt og kommuner? Hvordan har lønudviklingen inden for ingeniørgruppen udviklet sig, er lønspredningen vokset og hvordan har de kønsspecifikke lønforskelle udviklet sig blandt ingeniørerne?

IDA tog i efteråret 2002 initiativet til iværksættelse af projekt "*Ingeniøren på Ny Løn*", hvis formål var - så vidt muligt - at give svar på de rejste spørgsmål. Nærværende rapport er et bidrag til dette projekt og indeholder en lønstatistisk analyse af forholdene for ingeniørerne i (amts)kommunerne. I en anden rapport belyses forholdene for ingeniørerne i staten. Endvidere er der udarbejdet en hovedrapport, der undersøger spørgsmålene ved hjælp af otte konkrete undersøgelsesenheder i stat, amt og kommuner.

De nedenstående tabeller er beregnet med FLD's database som grundlag. FLD's database rummer løn- og ansættelsesmæssige oplysninger om godt 600.000 ansatte i den kommunale sektor. Databasen stammer fra udtræk fra de kommunale lønanvisningssystemer på Kommunedata, Silkeborg Datacentral og Københavns og Århus kommunes EDB-centraler. Nogle få kommuner og en række selvejende institutioner anvender ikke disse lønanvisningssystemer, og indberetter ikke til databasen, som derfor kun dækker 97% af den (amts)kommunale sektor.

Alle rapporter fra FLD's system er opdelt på overenskomstområder. For akademikere - herunder ingeniører - angiver AC-overenskomsten ikke, hvorvidt man har ledelsesfunktioner selvom man er på den almindelige overenskomst. FLD kan på baggrund af deres indberetninger derfor ikke udskille, hvor mange ledere/ mellemledere, der er på AC-overenskomsten. De AC-personer, der udfører ledelsesfunktioner men som alligevel er organiseret på den almindelige AC-overenskomst, indgår derfor i datagrundlaget for de kommende tabeller. Dog er der en særlig overenskomst for chefer i kommunerne og disse indgår derfor ikke i datagrundlaget i de kommende tabeller. Tallene for AC-grupperne skal således iagttages med det forbehold, at visse afdelingsledere mm. indgår i datagrundlaget. Endvidere kan dette forhold have en vis betydning for tallene for lønforskelle mellem kønnene eftersom der er flere mandlige leder end kvindelige. For de øvrige personalegrupper er lederne udskilt og indgår ikke i datagrundlaget.

Rapporten er opbygget på følgende måde: Indledningsvis behandles de gennemsnitlige lønniveauer. Dernæst undersøges lønudviklingen samlet og fordelt på alder. Efterfølgende undersøges lønspredningen, hvorefter der foretages en analyse af lønudviklingen for kønnene. Senere behandles tillægsstrukturen for ingeniører og andre grupper efterfulgt af en analyse af udviklingen for trin tre-ansatte personer - altså nyansatte. Sidst konkluderes der på de stillede spørgsmål.

2. Gennemsnitslønninger for ingeniører og andre grupper

Nedenstående tabel omhandler gennemsnitslønninger i (amts)kommunerne for ingeniører og andre personalegrupper opgjort på ikke-identiske personer. Niveauerne for den gennemsnitlige løn - inklusive diverse tillæg, pension overarbejde - er vist for henholdsvis november 1998 og november 2002. I forhold til diplomingeniører bør det bemærkes, at der er tale om unge personer i denne gruppe og det gennemsnitlige niveau er derfor tilsvarende lavt. Generelt skal tabellen da også iagttages med det forbehold, at aldersmæssige aspekter har indflydelse på gennemsnitslønnen.

Tabellen viser, at gennemsnitslønnen for alle typer ingeniører - undtagen de unge diplomingeniører - er på over 35.000 kroner. For akademiingeniørerne på både Ny Løn og gammel løn er gennemsnitslønnen på omtrent 37.000 kroner, hvilket også er tilfældet for civilingeniører på gammel løn. For civilingeniører på Ny Løn er lønnen lavere, hvilket sandsynligvis skyldes aldersbestemte faktorer. For begge typer teknikumingeniører er lønnen på omtrent 36.000 kroner.

Gennemsnitslønnen for de øvrige akademikergrupper befinder sig på omtrent 35.000 kroner. Dog skiller juristerne og økonomerne på gammel løn sig ud ved at have en løn svarende til de højest placerede ingeniører. Gennemsnitslønnen for de øvrige personalegrupper ligger omtrentlig 10.000 kroner lavere end akademikerne og for alle personalegrupper er den gennemsnitlige løn på cirka 24.000 kroner.

Tabellen viser endvidere - med forbehold for aldersbestemte faktorer o. lign. - at følgende med en vis forsigtighed kan fremføres: Forskellen mellem gennemsnitslønnen for akademikergruppen som helhed på Ny Løn og de øvrige personalegrupper på Ny Løn bliver tilsyneladende større: I 1998 udgjorde gennemsnitslønnen for de øvrige personalegrupper som helhed 78,7 procent af akademikergruppens løn. I 2002 er tallet nede på 72,5 procent. Disse betragtninger uddybes senere i denne rapport's afsnit om lønspredning.

Tabel 1. November 1998 til november 2002. Gennemsnitslønninger i (amts)kommunerne for ingeniører og andre personalegrupper. Ikke identiske personer.

Personalegruppe	Gennemsnitlig løn i alt i kroner inkl. tillæg, pension, gene, overarbejde mm.		Antal fuldtidsbeskæftigede	
	Nov. 1998	Nov. 2002	Nov. 1998	Nov. 2002
Akademiingeniører på Ny Løn	29.979	37.333	127	384
Akademiingeniører på gammel løn	33.203	36.614	444	164
Civilingeniører på Ny Løn	27.583	35.714	150	658
Civilingeniører på gammel løn	33.099	37.522	662	220
Diplomingeniører på Ny Løn	21.562	28.063	15	103
Diplomingeniører på gammel løn	23.740	***	6	***
Teknikumingeniører på Ny Løn	29.877	35.886	297	1.100
Teknikum. på gammel løn	32.625	35.910	1.404	543
DJØF'ere på Ny Løn	27.040	34.790	436	2.453
DJØF'ere på gammel løn	31.343	37.596	2.174	703
Arkitekter på Ny Løn	28.215	34.678	119	651
Arkitekter på gammel løn	31.627	34.930	760	269
Psykologer og magistre på Ny Løn	25.354	31.685	595	3.125
Psykologer og mag. på gammel løn	30.056	34.991	2.201	931
AC samlet Ny Løn*	26.923	33.169	2.193	10.217
AC samlet gammel løn*	30.857	35.065	9.221	3.584
Håndværkere (Ny Løn)	21.719	24.263	3.121	2.557
Assistenter (kont. og edb-prs. Ny Løn)**	19.275	21.566	10.557	10.968
Overass. (kont. og edb-prs. Ny Løn)**	22.127	24.366	8.659	6.704
Tekniske tegnere m. fl. (Ny Løn)**	22.540	25.147	1.716	1.704
Alle på Ny Løn	21.177	24.048	276.449	430.247
Alle på gammel løn	21.505	23.968	220.156	96.546

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + overarbejde + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + o verg. + 1,5% + pens. bidr. ATP mv . *: I 'AC samlet' indgår også andre personalegrupper end de i tabellen viste, nemlig agronomer/hortonomer, bachelorer, bibliotekarer og landinspektører. **: For ArF, KL, Frb. Opgørelsen er ikke opgjort på identiske personer og der er således tale om et øjebliksbillede for 1998 og tilsvarende for 2002.***: Kun 1 respondent

3. Lønudvikling for personer ansat begge år i samme stilling (kun Ny Løn)

3.1. Lønudvikling for personer ansat begge år i samme stilling

Det ovenstående afsnit analyserede de gennemsnitlige lønniveauer for personalegrupperne. For at give et billede af lønudviklingen bringes de nedenstående tabeller. I kraft af, at de er opgjort på personer, der er ansat begge år i samme stilling, er det muligt at give et mere præcist billede af lønudviklingen, hvor forskellige faktorer ikke forstyrrer billedet.

Tabellen viser følgende - og denne tabel vil blive uddybet med en aldersopdelt analyse senere: Lønudviklingen for alle personalegrupper er opgjort til 13,1 procent og i sammenligning hermed har akademikergruppen samlet set haft en lønudvikling i perioden på 27,5 procent. Tilsyneladende løber akademikerne således fra de øvrige personalegrupper. Ingeniørernes andel heri forholder sig således: Civilingeniørerne løber - med undtagelse af de lidt atypiske diplomingeniører - stærkest blandt ingeniørerne med 28,1 procent . Dernæst kommer akademi- og teknikumingeniørerne med cirka 19 procent. I forhold til de øvrige udvalgte akademikergrupper klarer juristerne og økonomerne sig bedre end ingeniørerne, hvilket også er tilfældet for psykologerne og magistrene: Begge har haft en lønudvikling på 33 procent. Arkitekterne befinder sig i omegnen af akademi- og teknikumingeniørerne med 22 procents stigning.

Hvis tabellen skal opsummeres, kan det siges, at juristerne og økonomerne haft den højeste lønudvikling i perioden efterfulgt af psykologerne og magistrene tæt fulgt af civilingeniørerne. Dernæst kommer arkitekterne og sidst blandt de udvalgte grupper findes akademi- og teknikumingeniørerne. Det er dog vigtigt, at pointere, at alle de udvalgte akademikergrupper - også akademi- og teknikumingeniørerne - klarer sig markant bedre end mange af de øvrige ikke-akademiske personalegrupper. De nævnte forhold bør dog uddybes med aldersopdelte tabeller, hvilket vil ske i det følgende afsnit.

Tabel 2. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for ingeniører og andre personalegrupper. Kun Ny Løn. Personer ansat begge år i samme stilling

Personalegruppe	Løn i alt inkl. tillæg, gene, pension mm. (ej overarbejde)		Stigningsprocent nov. 1998 til nov. 2002	Antal personer	
	1998	2002		1998	2002
Akademiingeniører	30.957	36.838	19,0	69,9	70,3
Civilingeniører	27.830	35.653	28,1	98,9	98,8
Diplomingeniører*	22.015	31.692	44,0*	9,9	10,0
Teknikumingeniører	29.886	35.606	19,1	221,3	220,4
DJØF'ere	26.849	36.242	35,0	254,2	253,6
Arkitekter	29.059	35.438	22,0	80,8	79,3
Psykologer/magistre	25.376	33.701	32,8	349,6	346,1
AC samlet**	26.896	34.295	27,5	1.264	1.263
Alle personalegrupper	21.558	24.390	13,1	138.809	138.495

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorien 'ikke færdigforhandlede tillæg' ikke illustreret. *: Kun få respondenter og aldersaspektet har indflydelse. **: I 'AC samlet' indgår også andre personalegrupper end de i tabellen viste, nemlig agronomer/hortonomer, bachelorer, bibliotekarer og landinspektører.

3.2. Lønudvikling fordelt på alder for personer ansat begge år i samme stilling

I det følgende vil lønudviklingen for personer ansat begge år i samme stilling blive behandlet fordelt på alder. Den anførte alder er personernes alder i 1998. Den første tabel vil blive behandlet ved at sammenligne civilingeniørernes lønudvikling med akademi- og teknikumingeniørernes.

For akademiingeniørerne viser tallene, at de unge under 30 år faktisk har lige så høje stigninger som civilingeniørerne. Problemet dukker op, når der ses på tallene for de 30-39-årige: Her opnår akademiingeniørerne ikke den samme stigning som civilingeniørerne. Det samme gør sig gældende for gruppen mellem 40 og 49 år og i gruppen over 50 år er der faktisk kun tale om en meget lille stigning. For teknikumingeniørerne forholder det sig således, at gruppen under 30 år opnår en noget lavere stigning end civilingeniørerne. I aldersgruppen 30 til 39 år er tallet meget

lavere tal end især civilingeniørerne men også akademiingeniørerne. Til gengæld er der i aldersgruppen over 50 år ganske gode stigninger - faktisk højere end de andre ingeniører.

For civilingeniørernes vedkommende ligger alle aldersgrupper godt placeret - men afgørende for civilingeniørernes samlede stigning ser ud til at være de stigninger, som aldersgrupperne under 40 år har opnået. Diplomingeniørernes lønudvikling findes kun for aldersgruppen under 30 år og kun for et beskedent antal personer.

Ingeniørernes lønudvikling i forhold til de øvrige udvalgte akademikergrupper forholder sig således: I gruppen under 30 år er det psykologerne og magistrene, der løber stærkest tæt forfulgt af juristerne og økonomerne¹. Herefter kommer akademiingeniørerne og civilingeniørerne. Sidst kommer teknikumingeniørerne.

For personerne mellem 30 og 39 år ligger psykologerne og magistrene sammen med civilingeniørerne forrest. Dernæst kommer juristerne og økonomerne samt arkitekterne og derefter akademiingeniørerne. Sidst kommer teknikumingeniørerne. I gruppen med alderen mellem 40 og 49 år er juristerne og økonomerne i spidsen efterfulgt af psykologerne og magistrene. Dernæst kommer arkitekterne og civilingeniørerne efterfulgt et stykke efter af akademi- og teknikumingeniørerne.

For personer over 50 år er psykologerne og magistrene igen i spidsen men faktisk tæt efterfulgt af teknikumingeniørerne. Dernæst findes arkitekterne, juristerne og økonomerne og civilingeniørerne. Langt efter de andre grupper af personer over 50 år findes akademiingeniørerne, der dog oppebærer en ganske god løn, hvilket kunne tyde på, at der er tale om i forvejen meget anciennitetstunge medarbejdere. De to behandlede tabeller er samlet i en mindre tabel, der ses efter de to behandlede tabeller.

---

¹ Også diplomingeniørerne ligger godt placeret, men der er kun relativt få respondenter i denne gruppe

Tabel 3. November 1998 til november 2002. Aldersopdelte lønudvikling i (amts)kommunerne for ingeniører. Kun Ny Løn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Personale- gruppe	Alder (i 1998)	Løn i alt inkl. tillæg, gene, pension mm. (ej overarbejde)		Stignings- procent nov. 1998 til nov. 2002	Antal personer	
		1998	2002		1998	2002
Akade- mi- ingeniører	- 29 år	23.957	33.158	41,3	14,0	14,3
	30-39 år	26.268	33.765	28,5	23,8	24,0
	40-49 år	35.318	39.728	12,5	15,9	16,0
	Over 50	40.010	41.840	4,6	16,3	16,0
	I alt	30.957	36.838	19,0	69,9	70,3
Civil- ingeniører	- 29 år	22.077	30.864	39,8	29,0	29,0
	30-39 år	23.732	33.546	41,4	32,9	32,9
	40-49 år	34.719	40.479	16,6	23,0	23,0
	Over 50	38.053	42.654	12,1	14,0	13,9
	I alt	27.830	35.653	28,1	98,9	98,8
Diplom- ingeniører	- 29 år	20.986	31.007	47,8	6,9	7,0
	I alt	22.015	31.692	44,0	9,9	10,0
Teknikum- ingeniører	- 29 år	24.521	32.076	30,8	38,8	38,6
	30-39 år	28.075	33.750	20,2	68,5	68,9
	40-49 år	33.386	37.149	11,3	42,0	41,1
	Over 50	32.554	38.466	18,2	74,0	73,8
	I alt	29.941	35.652	19,1	223,3	222,4
AC samlet		26.895	34.326	27,6	1.280,4	1.279,4

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. Den anførte alder et udtryk for den alder, som personerne havde i 1998.

Tabel 4. November 1998 til november 2002. Aldersopdelt lønudvikling i (amts)kommunerne for andre personalegrupper. Kun Ny Løn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Personale- gruppe	Alder (i 1998)	Løn i alt inkl. tillæg, gene, pension mm. (ej overarbejde)		Stignings- procent nov. 1998 til nov. 2002	Antal personer	
		1998	2002		1998	2002
Arkitekter	30-39 år	23.816	32.490	36,4	23,8	23,4
	40-49 år	31.095	36.648	17,9	24,4	24,0
	Over 50	32.884	37.558	14,2	28,6	27,9
	I alt	29.059	35.438	22,0	80,8	79,3
DJØF'ere	- 29 år	23.650	34.301	45,0	79,6	80,5
	30-39 år	26.865	36.185	34,7	135,9	134,3
	40-49 år	32.441	40.770	25,7	27,9	27,9
	Over 50	34.866	39.465	13,2	12,9	13,0
	I alt	26.876	36.259	34,9	256,2	255,6
Psykologer/ magistre	- 29 år	21.955	32.319	47,2	50,8	48,6
	30-39 år	23.361	33.104	41,7	169,5	165,8
	40-49 år	29.167	35.160	20,5	113,3	115,9
	Over 50	28.532	34.884	22,3	26,7	27,0
	I alt	25.372	33.799	33,2	360,4	357,3
AC samlet		26.895	34.326	27,6	1.280,4	1.279,4

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval. + funk. + res. + udl. + ej færdig. + andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. Den anførte alder et udtryk for den alder, som personerne havde i 1998.

Tabel 5. November 1998 til november 2002. Oversigt over lønudviklingen fordelt på alder i (amts)kommunerne for andre personalegrupper. Kun Ny Løn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder (i 1998) / type	Akademi- ingeniører	Civil- ingeniører	Diplom- ingeniører	Teknikum- ingeniører	Arki- tekter	DJØF'ere	Psykol./ magistre.
- 29 år	41,3	39,8	47,8	30,8	-	45,0	47,2
30-39 år	28,5	41,4	-	20,2	36,4	34,7	41,7
40-49 år	12,5	16,6	-	11,3	17,9	25,7	20,5
Over 50	4,6	12,1	-	18,2	14,2	13,2	22,3
I alt	19,0	28,1	44,0	19,1	22,0	34,9	33,2

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval. + funk. + res. + udl. + ej færdig. + andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. Den anførte alder et udtryk for den alder, som personerne havde i 1998.

4. Lønspredning (ikke opgjort på personer ansat begge år i samme stilling)

Lønspredningen for ingeniørerne og de øvrige udvalgte grupper vil i det følgende blive gennemgået. Tabellerne er ikke opgjort på personer ansat begge år i samme stilling. Indledningsvis bringes to tabeller, der viser lønspredningen i henholdsvis november 1998 og november 2002. Derefter bringes en tabel, der sammenligner de to år. Kommentarerne til lønspredningen vil fokusere på sidstnævnte tabel.

Indledningsvis bør det nævnes, at den nævnte udvikling i lønspredningen bør tages med visse forbehold i forhold til aldersmæssige forhold eftersom unge akademikere som tidligere nævnt stiger ganske meget i de første år af deres karriereforløb i kraft af deres overenskomst. Dette kan have betydning for udviklingen.

Tabellen viser, at for alle grupper set som en helhed, er lønspredningen - beregnet som forskellen mellem 1. og 3. kvartil - øget fra 30,4 procent til 31,9 procent. Derimod er lønspredningen for akademikergruppen samlet set blevet mindre: Fra 40,8 procent til 30,2 procent. Internt i ingeniørgruppen - hvilket kan være relateret til aldersmæssige forhold - er såvel akademi-, civil- og teknikumingeniørernes lønspredning blevet mindre - dog især for akademi- og teknikumingeniørerne. Igen er diplomingeniørerne lidt atypiske i kraft af uddannelsesbetegnelse relativt unge alder. For de øvrige udvalgte akademikergrupper er juristerne og økonomernes lønspredning blevet en smule mindre mens arkitekterne udvikling svarer til akademi- og teknikumingeniørernes. For psykologer og magistre er lønspredningen blevet større.

De viste tal - som med fordel kunne have været suppleret med en aldersopdelt analyse - viser således, at tilsyneladende bliver lønspredningen internt i akademikergruppen mindre - herunder også blandt ingeniørerne. Lønspredningen for alle personalegrupper som helhed bliver derimod større. Forskellen mellem personalegrupperne set som en helhed og akademikerne øges således: I 1998 udgjorde gennemsnitslønnen for alle grupper som helhed 78,4 procent af akademikernes gennemsnitsløn mens tallet i 2002 er 72,2 procent.

Tabel 6. November 1998. Lønspredning for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne.

Kun Ny Løn. Ikke identiske personer

Personalegruppe	Gns. løn	1. kvartil	Median	3. kvartil	Antal fuldtids-besk.	Antal prs. i alt
Akademiingeniører	30.029	22.834	26.644	34.314	97,7	98
Civilingeniører	27.528	21.492	25.665	33.005	150,4	152
Diplomingeniører**	21.520	20.057	20.057	21.173	14,9	15
Teknikumingeniører	29.855	22.927	28.678	34.320	297,3	299
DJØF'ere	27.037	22.148	24.750	29.131	435,8	440
Arkitekter	28.215	21.492	27.675	32.335	119,4	121
Psykologer og magistre	25.319	21.492	23.907	28.034	591,9	625
AC samlet*	26.868	21.493	24.902	30.271	2.155,6	2.237
Alle grupper	21.057	17.862	20.663	23.297	273.506	317.703

November 2002. Lønspredning for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne. Kun Ny

Løn. Ikke identiske personer

Personalegruppe	Gns. løn	1. kvartil	Median	3. kvartil	Antal fuldtids-besk.	Antal prs. i alt
Akademiingeniører	37.258	32.855	36.669	40.121	370	371
Civilingeniører	35.621	30.185	34.506	39.216	658,2	663
Diplomingeniører**	27.725	24.312	27.867	30.098	102,9	103
Teknikumingeniører	35.786	31.659	35.578	38.580	1.099,1	1.105
DJØF'ere	34.671	29.986	33.624	38.461	2.429,8	2.447
Arkitekter	34.714	31.170	34.548	37.556	645,4	654
Psykologer og magistre	31.612	26.683	31.669	35.885	3.104,4	3.252
AC samlet*	33.096	28.369	32.585	36.950	10.134	10.492
Alle grupper	23.901	19.600	22.596	25.853	426.340	500.742

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kv al. + funk. + res. + udl. + ej færdig. + andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. ATP mv. Overarbejde indgår ikke. *: I 'AC samlet' indgår også andre personalegrupper end de i tabellen viste. **: Tallene for diplomingeniør-gruppen skal iagttages i forhold til, at 71 pct. af diplomingeniørerne i 2002 var under 35 år og anciennitetsmæssige forhold er således relevante.

Tabel 7. November 1998 og november 2002. Lønspredning. Sammenligning mellem 1. kvartil og 3. kvartil for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne. Kun Ny Løn. Ikke identiske personer

Personalegruppe	November 1998			November 2002		
	1. kvartil	3. kvartil	Forskel ml. 1. og 3. kvartil***	1. kvartil	3. kvartil	Forskel ml. 1. og 3. kvartil***
Akademiingeniører	22.834	34.314	50,3	32.855	40.121	22,1
Civilingeniører	21.492	33.005	53,6	30.185	39.216	29,9
Diplomingeniører**	20.057	21.173	5,6**	24.312	30.098	23,8**
Teknikumingeniører	22.927	34.320	49,7	31.659	38.580	21,9
DJØF'ere	22.148	29.131	31,5	29.986	38.461	28,3
Arkitekter	21.492	32.335	50,5	31.170	37.556	20,5
Psykologer og magistre	21.492	28.034	30,4	26.683	35.885	34,5
AC samlet*	21.493	30.271	40,8	28.369	36.950	30,2
Alle grupper	17.862	23.297	30,4	19.600	25.853	31,9

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval. + funk. + res. + udl. + ej færdig. + andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. ATP mv. Overarbejde indgår ikke. *: I 'AC samlet' indgår også andre personalegrupper end de i tabellen viste. **: Tallene for diplomingeniør-gruppen skal iagttages i forhold til, at 71 pct. af diplomingeniørerne i 2002 var under 35 år og anciennitetsmæssige forhold er således relevante. ***: Den anførte forskel er forskellen mellem 1. og 3. kvartil i pct..

5. Lønforhold for mænd og kvinder

5.1. Gennemsnitslønnings for mænd og kvinder

Ligelønsaspektet har også været et centralt element i IDA's Ny Løn-projekt og vil således blive undersøgt i det følgende. Aldersaspektet spiller også her en relevant rolle for undersøgelsen af gennemsnitslønningserne eftersom der eksempelvis er en skæv aldersfordeling af mænd og kvinder blandt ingeniørerne. Derfor skal tallene for gennemsnitslønningserne i det følgende tages med visse forbehold såfremt de to køns lønninger sammenlignes. Endvidere kan det have betydning, at der som nævnt er flere mænd end kvinder, der besidder ledelsesfunktioner og alligevel indgår i tallene for den almindelige AC-overenskomst. Senere foretages en analyse opgjort på identiske personer fordelt på alder og køn for de enkelte personalegrupper og der henvises hertil for en uddybning af forskellene mellem kønnene. Den nedenstående tabel kan dog anvendes til at give et billede af gennemsnitslønningserne for de to køn. Tabellen viser, at det gør sig gældende for alle de valgte grupper, at gennemsnitslønnen for mænd er højere end for kvinder. Set som en helhed for alle personalegrupper udgør kvindernes løn 89,3 procent af mændenes. For akademikerne er tallet omtrent det samme, hvilket også er tilfældet for ingeniørerne.

Tabel 8. November 1998 og november 2002. Lønforskelle mellem køn for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne. Kun Ny Løn. Ikke identiske personer

Personale- gruppe	November 1998				November 2002			
	Gnsnt.løn i alt		Antal fuldt.		Gnsnt.løn i alt		Antal fuldt.	
	Mænd	Kv.	Mænd	Kv.	Mænd	Kv.	Mænd	Kv.
Akademi- ingeniører	33.137	24.620	80	47	38.572	34.839	256	127
Civil- ingeniører	29.231	24.978	92	58	37.630	32.624	406	252
Diplom- ingeniører	21.764	21.251	9	6	29.053	26.034	69	34
Teknikum- ingeniører	31.039	25.779	232	66	36.963	32.228	850	250
AC samlet*	28.664	25.005	1.090	1.103	35.117	31.369	4.907	5.310
Alle grupper	22.868	20.790	51.457	224.992	26.178	23.374	103.425	326.821

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARM A, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + overarbejde + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. ATP m.v. *: I 'AC samlet' indgår også andre personalegrupper end de i tabellen viste. **: Den anførte forskel er kvindernes andel af mændenes løn.

5.2. Lønudvikling for mænd og kvinder for personer ansat i samme stilling begge år (kun Ny Løn)

I det følgende behandles lønudviklingen for mænd og kvinder ansat begge år i samme stilling i perioden 1998 til 2002. Senere uddybes den nedenstående oversigtstabel med en gennemgang af udviklingen fordelt på såvel køn og alder i en række personalegruppe-opdelte tabeller. Igen er det vigtigt at pointere, at alderspektet spiller en vigtig rolle i sammenligningen mellem mænd og kvinder - specielt i de - tidligere - mandsdominerede ingeniørgrupper.

Tabellen viser da også, at kvinderne i alle ingeniørgrupperne - og størstedelen af de øvrige akademikergrupper - har haft de største stigninger - fordi en del af dem er unge, hvorimod de fleste ældre ingeniører typisk er mænd. Stigningstakterne skal således sammenholdes med de faktiske lønniveauer og her er mændene i alle kategorier i spidsen, hvilket igen - men ikke udelukkende - er relateret til alder og anciennitet. For at give et dækkende billede af udviklingen for ingeniørerne henvises der derfor til de kommende aldersopdelte tabeller.

Tabellen viser endvidere, at for alle personalegrupper har mændene haft en lønudvikling på 14,5 procent mens kvindernes har været på 12,8 procent. Blandt kontor- og edbpersonalet har mændene ligeledes hentet de største stigninger.

Den nedenstående tabel skal for blandt andet ingeniørernes vedkommende iagttages med store forbehold i kraft af den skæve aldersfordeling mellem mænd og kvinder i disse personalegrupper. Her henvises som nævnt i stedet til de uddybende tabeller i det følgende.

Tabel 9. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne fordelt på køn***. Kun Ny Løn. Personer ansat begge år i samme stilling. (For bl. a. ingeniørerne skal tabellen iagttages med det store forbehold, at der er en skæv aldersfordeling blandt mænd og kvinder)

Personalegruppe	Stigning i procent			Løn i alt 2002		Antal personer			
	Begge køn	M	K	M	K	1998		2002	
						M	K	M	K
Akademiingeniører	19,4	14,2	31,2	38.269	34.351	44,3	24,7	44,4	24,9
Arkitekter	22,0	19,5	25,3	36.435	34.270	44,1	36,8	42,8	36,5
Civilingeniører	28,1	26,1	32,3	37.247	32.873	62,9	36,0	62,8	36,0
Diplomingeniører*	44,0*	42,3*	-	32.225	-	7,0	-	7,0	-
Jurister og økonomer	35,0	35,7	34,3	36.636	35.829	125,5	128,7	126,0	127,6
Psykologer/magistre	32,8	28,7	35,2	35.074	33.176	120,2	229,4	118,5	227,6
Teknikumingeniører	19,1	18,1	23,0	36.684	32.081	170,5	50,8	170,5	49,9
AC samlet**	27,5	24,6	30,9	35.866	32.744	639,9	624,6	638,2	624,6
Kontor- og edbprs: Assistent	14,7	16,4	14,6	22.009	22.119	375	5.309	375	5.411
Kont.- og edbprs: Overassistenter	11,3	12,5	11,2	24.707	24.469	415	4.725	416	4.765
Håndværkere	14,1	14,1	15,7	24.737	23.309	1.629	26	1.628	26
Alle personalegrupper	13,1	14,5	12,8	26.779	23.856	25.373	113.436	25.280	113.216

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. **: I denne gruppe indgår endvidere agronomer/hortonomer, bachelorer, bibliotekarer og landinspektører. ***: Tabellen bør endvidere iagttages med det forbehold, at visse af de skitserede forskelle i et vist omfang har baggrund i aldersmæssige forhold - se de kommende tabeller fordelt på såvel alder og køn.

5.3. Lønudvikling for mænd og kvinder for personer ansat i samme stilling begge år (kun Ny Løn) fordelt på alder

I det følgende undersøges lønudviklingen for kønnene fordelt på alder, hvor også udviklingen i tillæg er undersøgt. Der bringes en række tabeller for at undersøge dette: Først vises en tabel, der skitserer udviklingen for alle personalegrupper. Dernæst bringes en tabel for akademikergruppen samlet og efterfølgende behandles hver enkelt personalegruppe særskilt. Det skal bemærkes, at der visse kategorier er få respondenter og tallene skal iagttages med en vis varsomhed for disse kategorier.

I forhold til stigningstakter opdelt på tillæg og grundløn i de efterfølgende tabeller skal følgende endvidere nævnes: Stigningstakterne i grundlønnen er hovedsageligt et udtryk for satsstigningen i perioden inkl. satsstigningen fra reguleringsordningen. For hovedparten af personalegrupperne på det kommunale arbejdsmarked vil anciennitetsstigningen komme tilkende via nogle højere tillæg, da FLD så vidt muligt ønsker en indberetning på grundløn, og de øvrige faste løndele som tillæg uanset om disse er givet som trintillæg eller faste beløbstillæg.

For enkelte personalegrupper har FLD dog ikke altid denne opdeling, da de enten bliver opfattet som lukkede grupper eller som AC-overenskomsten og overenskomsten for yngre læger med et anciennitetsforløb. For AC'ere inkl. underordnede læger får FLD indberettet deres faktiske løntrin på AC-overenskomsten samt deres tillæg, hvorved en del af anciennitetsstigningen både fremgår af en højere grundløn (det faktiske løntrin) samt af højere tillæg.

For nogle andre grupper (hjemmehjælpere, sygehjælpere, lærere i den lukkede gruppe m.fl.) får FLD indberettet det faktiske løntrin og ikke det grundlønstrin som overenskomsten tilsiger. Dette skyldes det faktum, at disse grupper i forbindelse med overgangen til Ny Løn bevarer deres lønforløb. Udover dette er der endvidere de personlige ordninger hvor personerne heller ikke følger det normale lønforløb. For nogen personalegrupper vil stigningen i grundlønnen derfor både afspejle en satsstigning og en del af anciennitetsstigningen, mens den for øvrige grupper kun burde afspejle satsstigningen.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for alle personalegrupperne som helhed

Den første tabel omhandler den alders- og kønsopdelte lønudvikling for *alle personalegrupperne* set som en helhed. Tabellen underbygger, at mændene løber stærkere end kvinderne: Totalt havde mændene som nævnt en lønudvikling på 14,5 procent mod kvindernes 12,8 procent. Tabellen viser, at mændene i alle aldersgrupper løber stærkere end kvinderne. Tabellen viser også, at mændene får flest kroner i tillæg. Tallene i tabellen dækker dog over store variationer mellem personalegrupperne, hvilket vil blive uddybet i det følgende.

Tabel 10. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for ingeniører og andre personalegrupper. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alle personalegrupper samlet												
Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	13.355	15.843	356	18.763	13.035	17.178	1.167	21.775	8,4	227,9	16,1
	M	1.682	15.721	518	18.202	1.635	17.275	1.710	22.155	9,9	230,2	21,7
	K	11.673	15.861	333	18.843	11.400	17.164	1.089	21.720	8,2	227,5	15,3
30-39	I alt	38.546	16.595	1.016	20.600	38.501	17.883	2.120	23.592	7,8	108,7	14,5
	M	4.713	17.536	1.585	22.074	4.718	18.972	2.937	25.694	8,2	85,2	16,4
	K	33.833	16.464	937	20.395	33.783	17.731	2.006	23.299	7,7	114,2	14,2
40-49	I alt	51.293	17.557	1.710	22.261	51.600	18.839	2.698	25.036	7,3	57,8	12,5
	M	9.715	18.847	2.290	23.928	9.716	20.226	3.559	27.358	7,3	55,4	14,3
	K	41.578	17.255	1.574	21.872	41.885	18.517	2.498	24.497	7,3	58,7	12,0
50 -	I alt	35.616	17.906	1.892	22.630	35.359	19.191	2.739	25.278	7,2	44,8	11,7
	M	9.264	19.182	2.656	24.415	9.211	20.545	3.706	27.543	7,1	39,5	12,8
	K	26.352	17.458	1.623	22.003	26.148	18.714	2.398	24.480	7,2	47,7	11,3
Alle aldre	I alt	138.807	17.215	1.434	21.558	138.496	18.507	2.404	24.390	7,5	67,7	13,1
	M	25.373	18.519	2.175	23.382	25.280	19.917	3.377	26.779	7,6	55,2	14,5
	K	113.436	16.923	1.268	21.150	113.216	18.192	2.186	23.856	7,5	72,5	12,8

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval., funk., res., overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for akademikergruppen

Den nedenstående tabel viser lønudviklingen for *akademikergruppen*: Nederst i tabellen ses det, at kvinderne har haft den højeste lønudvikling set som helhed. Dette forhold nuanceres dog en del af de aldersopdelte tal: I gruppen under 30 år har kvinderne haft en noget lavere lønudvikling - og har også en niveaumæssigt lavere løn. I gruppen mellem 30 og 40 år har kvinderne så til gengæld en lidt højere lønudvikling - men når stadig ikke op på mændenes lønmæssige niveau. I gruppen mellem 40 og 50 år har kvinderne faktisk også en højere lønstigning end mændene, men kvinderne når ikke op på mændenes lønniveau. I gruppen af personer over 50 år er billedet det samme. Således kan det fremføres, at selvom de mandlige akademikere stadigt har en højere løn end kvinderne, er der tegn i tabellen på, at kvinderne i de fleste aldersgrupper faktisk har opnået nogle ganske pæne lønstigninger i forhold til mændene. Dog halter det for gruppen under 30 år.

Tabel 11. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for hele AC-gruppen. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	276	17.756	1.237	22.452	277	23.178	3.492	31.579	30,5	182	40,6
	M	109	17.751	1.359	22.690	110	23.441	4.060	32.681	32,1	198,7	44,0
	K	167	17.759	1.156	22.296	167	23.005	3.117	30.851	29,5	169,5	38,4
30-39	I alt	520	19.095	2.022	24.969	516	23.635	4.604	33.402	23,8	127,7	33,8
	M	239	19.267	2.515	25.705	239	23.693	5.058	34.076	23,0	101,1	32,6
	K	281	18.949	1.602	24.343	277	23.584	4.213	32.821	24,5	163,0	34,8
40-49	I alt	298	20.620	5.013	30.582	301	23.578	6.806	36.048	14,3	35,8	17,9
	M	155	21.009	6.392	32.962	154	23.739	8.307	38.180	13,0	30,0	15,8
	K	143	20.200	3.524	28.014	147	23.410	5.234	33.815	15,9	48,5	20,7
50 -	I alt	179	21.172	6.545	33.112	179	23.931	8.370	38.351	13,0	27,9	15,8
	M	144	21.315	6.779	33.644	142	23.983	8.672	38.828	12,5	27,9	15,4
	K	36	20.593	5.598	30.956	36,5	23.731	7.192	36.493	15,2	28,5	17,9
Alle aldre	I alt	1.273	19.454	3.189	26.884	1.272	23.563	5.412	34.327	21,1	69,7	27,7
	M	647	19.883	4.195	28.697	645	23.725	6.461	35.866	19,3	54,0	25,0
	K	627	19.012	2.150	25.013	628	23.398	4.335	32.744	23,1	101,7	30,9

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbeholdningen defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval. + funk. + res. + udl. + ej færdig. + andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for akademiingeniørerne

Forholdene for *akademiingeniørerne* kan kort opsummeres således: Nederst i tabellen ser den overordnede lønudvikling for mænd og kvinder voldsomt forskellig ud. Det skyldes dog følgende: Udviklingen for aldersgrupperne under 30 år har forløbet således, at kønnene har opnået omtrent den samme lønstigning - men mændene har en lidt højere løn niveaumæssigt. I gruppen af 30-39-årige har kvinderne faktisk fået en noget højere lønstigning end mændene - men ligger stadig en smule under mændene niveaumæssigt. I gruppen over 40 år findes der ikke et tilstrækkeligt antal kvindelige personer. Det må således fremføres, at den samlede - markante - forskel på kønnenes lønudvikling har baggrund i aldersmæssige forhold - men at kvinderne faktisk gør det ganske pænt i forhold til mændene.

Tabel 12. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for akademiingeniører. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	14,0	18.825	913	23.462	14,3	23.868	3.374	33.158	26,8	269,5	41,3
	M	6,0	19.131	952	23.673	6,4	24.013	3.781	33.582	25,5	297,0	41,9
	K	8,0	18.596	883	23.304	7,9	23.751	3.042	32.813	27,7	244,4	40,8
30-39	I alt	23,8	19.896	2.213	26.268	24,0	24.013	4.573	33.765	20,7	106,6	28,5
	M	12,0	19.960	3.126	27.542	12,0	24.013	5.029	34.280	20,3	60,9	24,5
	K	11,8	19.831	1.285	24.972	12,0	24.013	4.118	33.250	21,1	220,4	33,1
40-49	I alt	14,9	21.465	7.840	35.270	15,0	24.013	9.922	40.034	11,9	26,5	13,5
	M	10,0	21.465	8.119	35.976	10,0	24.013	10.199	40.344	11,9	25,6	12,1
	K***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 -	I alt	16,3	21.465	9.335	40.010	16,0	24.013	11.435	41.840	11,9	22,5	4,6
	M	16,3	21.465	9.335	40.010	16,0	24.013	11.435	41.840	11,9	22,5	4,6
	K	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle aldre	I alt	68,9	20.387	4.844	30.884	69,3	23.983	7.069	36.863	17,6	45,9	19,4
	M	44,3	20.741	6.241	33.506	44,4	24.013	8.322	38.269	15,8	33,3	14,2
	K	24,7	19.753	2.335	26.176	24,9	23.930	4.833	34.351	21,1	107,0	31,2

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. ***: Under fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for civilingeniørerne

For *civilingeniørerne* ses det i nedenstående tabel, at kvindernes samlede lønudvikling var på 32,3 procent mod mændenes 26,1 procent. Opdelt på aldersgrupper tegner der sig dog et anderledes - og faktisk modsat - billede, hvor der dog er tale om et relativt beskedent antal personer: I gruppen under 30 år har mændene en markant større lønudvikling end kvinderne og mændenes lønniveau er også højere. I gruppen af personer mellem 30 og 39 år har mændene også haft den største lønudvikling - men her har kvinderne det højeste lønniveau. Tallene skal dog i kraft af de få personer i grupperne, iagttages med forsigtighed. Endvidere skal det nævnes, at den voldsomme lønforskel blandt mænd og kvinder, som overordnet fandtes nederst i tabellen, i overvejende grad bunder i aldersmæssige forhold. I aldersgrupperne under 40 år er lønforskellene ikke nær så voldsomme.

Tabel 13. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for civilingeniører og andre personalegrupper. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til- læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til- læg**	Løn i alt*	Løn	Til- læg**	I alt
- 29	I alt	29,0	18.237	485	22.077	29,0	23.942	2.058	30.864	31,3	324,7	39,8
	M	7,0	18.011	585	21.933	7,0	24.013	2.552	32.146	33,3	336,5	46,6
	K	22,0	18.308	453	22.123	22,0	23.919	1.901	30.456	30,6	319,9	37,7
30-39	I alt	32,9	19.866	1.847	23.732	32,9	23.950	4.445	33.546	20,6	140,7	41,4
	M	23,9	19.808	2.025	23.167	23,9	24.013	4.209	33.350	21,2	107,8	44,0
	K	9,0	20.021	1.373	25.232	9,0	23.784	5.072	34.067	18,8	269,4	35,0
40-49	I alt	23,0	21.465	7.778	34.719	23,0	24.013	10.059	40.479	11,9	29,3	16,6
	M	19,0	21.465	7.899	34.910	19,0	24.013	10.165	40.660	11,9	28,7	16,5
	K***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 -	I alt	14,0	21.465	10.827	38.053	13,9	24.013	12.098	42.654	11,9	11,7	12,1
	M	13,0	21.465	10.331	37.485	12,9	24.013	11.740	42.216	11,9	13,6	12,6
	K***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle aldre	I alt	98,9	19.986	4.098	27.830	98,8	23.971	6.127	35.653	19,9	49,5	28,1
	M	62,9	20.451	5.357	29.538	62,8	24.013	7.371	37.247	17,4	37,6	26,1
	K	36,0	19.175	1.900	24.846	36,0	23.898	3.957	32.873	24,6	108,2	32,3

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. ***: Under fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for diplomingeniørerne

Diplomingeniørernes forhold er således, at der kun findes tilstrækkeligt materiale for personer, der var under 30 år i 1998 på grund af uddannelsesbetegnelsens unge alder. Tabellen er dog alligevel bragt nedenfor.

Tabel 14. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for diplomingeniører. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til- læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til- læg**	Løn i alt*	Løn	Til- læg**	I alt
	I alt	6,9	16.993	795	20.986	7,0	23.719	2.538	31.007	39,6	219,2	47,8
- 29	M	5,0	16.993	1.091	21.328	5,0	24.013	2.482	31.289	41,3	127,4	46,7
	K***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	I alt	9,9	17.900	605	22.015	10,0	23.807	3.031	31.692	33,0	401,3	44,0
Alle	M	7,0	18.271	780	22.654	7,0	24.013	3.278	32.225	31,4	320,5	42,3
aldre	K***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. ***: Under fem respondenter. Ingen grupper af diplomingeniører med mindst fem ansatte over 30 år. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for teknikumingeniørerne

For *teknikumingeniørerne* indikerede de samlede tal, at kvinderne skulle have haft en noget højere lønudvikling end mændene. De aldersopdelte tal viser dog også her et anderledes billede: I gruppen af personer under 30 år har kvinderne en markant dårligere lønudvikling. Det skyldes dog delvist, at deres samlede løn i 1998 var noget højere end mændenes. I 2002 har mændene derfor overhalet kvinderne og tjener omtrent 2.000 kroner mere end kvinderne. I aldersgruppen med personer mellem 30 og 39 år har kvinderne en større lønudvikling end mændene - men har her et meget lavere udgangspunkt i 1998, så de når ikke op på mændenes niveau.

Tabel 15. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for teknikumingeniører. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	38,8	18.687	1.473	24.521	38,6	24.013	2.850	32.076	28,5	93,4	30,8
	M	18,0	18.261	695	22.765	18,3	24.013	3.451	33.172	31,5	396,4	45,7
	K	20,8	19.055	2.146	26.040	20,3	24.013	2.306	31.085	26,0	7,5	19,4
30-39	I alt	68,5	20.101	2.874	28.075	68,9	23.937	4.327	33.750	19,1	50,5	20,2
	M	41,5	20.181	3.810	29.742	42,3	23.964	4.866	34.585	18,7	27,7	16,3
	K	27,0	19.977	1.437	25.514	26,6	23.894	3.467	32.420	19,6	141,3	27,1
40-49	I alt	42,0	21.180	5.667	33.386	41,1	24.013	7.006	37.149	13,4	23,6	11,3
	M	39,0	21.158	5.720	33.534	38,1	24.013	7.060	37.256	13,5	23,4	11,1
	K***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 -	I alt	74,0	21.465	6.092	32.554	73,8	24.013	8.100	38.466	11,9	33,0	18,2
	M	74,0	21.465	6.092	32.554	73,8	24.013	8.100	38.466	11,9	33,0	18,2
	K	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle aldre	I alt	223,3	20.510	4.222	29.941	222,4	23.989	5.818	35.652	17,0	37,8	19,1
	M	172,5	20.752	4.896	31.078	172,5	24.001	6.584	36.684	15,7	34,5	18,0
	K	50,8	19.687	1.937	26.080	49,9	23.949	3.167	32.081	21,6	63,5	23,0

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. ***: Under fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for arkitekterne

For sammenligningens skyld er der som nævnt også medtaget andre personalegrupper end ingeniørerne. Blandt akademikerne er *arkitekterne* således inkluderet i undersøgelsen, hvilket nedenstående tabel viser. Tabellen viser, at kvinderne haler ind på mændene i lønkapløbet overordnet set, men at mændene stadig tjener mest. I aldersgruppen af personer mellem 30 og 39 år er det dog mændene, der er steget mest og de har ligeledes en noget højere løn end mændene. I aldersgruppen 40 til 50 år har kvinderne dog fået en højere lønudvikling end mændene, men mændene tjener stadig 2.000 kroner mere om måneden. I gruppen af personer over 50 år har kvinderne tilsyneladende overhalet mændene i kapløbet, men har alligevel haft en lavere lønudvikling. Der er dog generelt et beskedent antal personer i aldersgrupperne, så tallene skal iagttages med forbehold.

Tabel 16. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for arkitekter. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Arkitekter												
Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
30-39	I alt	23,8	19.229	865	23.816	23,4	24.013	3.575	32.490	24,9	313,3	36,4
	M	10,0	18.845	1.337	24.094	9,9	24.013	5.195	34.278	27,4	288,5	42,3
	K	13,8	19.508	522	23.615	13,5	24.013	2.394	31.187	23,1	358,6	32,1
40-49	I alt	24,4	21.133	5.232	31.095	24,0	24.013	7.039	36.648	13,6	34,5	17,9
	M	14,4	21.184	6.242	32.604	14,0	24.013	7.698	37.422	13,4	23,3	14,8
	K	10,0	21.060	3.775	28.920	10,0	24.013	6.116	35.564	14,0	62,0	23,0
50 -	I alt	28,6	21.394	6.353	32.884	27,9	24.013	7.836	37.558	12,2	23,4	14,2
	M	19,6	21.362	5.802	32.196	18,9	24.013	7.218	36.830	12,4	24,4	14,4
	K	9,0	21.465	7.555	34.388	9,0	24.013	9.137	39.087	11,9	20,9	13,7
Alle aldre	I alt	80,8	20.476	4.085	29.059	79,3	24.013	6.039	35.438	17,3	47,8	22,0
	M	44,1	20.732	4.933	30.490	42,8	24.013	6.908	36.435	15,8	40,1	19,5
	K	36,8	20.169	3.071	27.345	36,5	24.013	5.022	34.270	19,1	63,6	25,3

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. Den angivne alder er personernes alder i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for jurister og økonomer

For *juristerne og økonomerne* er det således, at mændene generelt set har opnået en lidt større lønudvikling end kvinderne, men kun marginalt. Mændene tjener endvidere omkring 1.000 kroner mere. Fordelt på aldersgrupperne har mændene under 30 år opnået en lidt større lønstigning end kvinderne og mændene tjener også lidt mere. De 30- til 39-årige tjener næsten det samme selvom mændene har fået en lidt større lønstigning, hvilket skyldes, at kvindernes udgangspunkt i 1998 var lidt højere end mændenes. I gruppen af personer mellem 40 og 49 år tjener mændene mere end kvinderne selvom kvinderne har haft en lidt højere stigning. I gruppen over 50 år - med få personer - tjener kønnene det samme - hvilket skyldes en stor relativ stigning for kvinderne.

Tabel 17. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for jurister og økonomer. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	79,6	17.668	2.321	23.650	80,5	23.914	5.165	34.301	35,4	122,5	45,0
	M	41,0	17.778	2.452	24.064	41,0	23.912	5.806	35.113	34,5	136,8	45,9
	K	38,6	17.551	2.183	23.209	39,5	23.915	4.499	33.458	36,3	106,1	44,2
30-39	I alt	131,9	19.272	3.374	26.802	130,5	23.997	6.484	36.133	24,5	92,2	34,8
	M	66,5	19.356	3.259	26.624	67,0	23.982	6.538	36.188	23,9	100,6	35,9
	K	65,4	19.188	3.491	26.982	63,5	24.013	6.427	36.076	25,1	84,1	33,7
40-49	I alt	27,9	20.530	7.151	32.441	27,9	24.012	10.289	40.770	17,0	43,9	25,7
	M	13,0	21.215	7.954	34.098	13,0	24.013	11.792	42.676	13,2	48,3	25,2
	K	14,9	19.932	6.450	30.991	14,9	24.012	8.975	39.103	20,5	39,2	26,2
50 -	I alt	12,9	20.893	8.310	34.866	13,0	24.013	9.373	39.465	14,9	12,8	13,2
	M	5,0	21.465	9.618	37.507	5,0	24.013	9.433	39.436	11,9	-1,9	5,1
	K	7,9	20.531	7.481	33.193	8,0	24.013	9.336	39.484	17,0	24,8	19,0
Alle aldre	I alt	252,2	18.988	3.711	26.842	251,8	23.973	6.633	36.233	26,3	78,7	35,0
	M	125,5	19.117	3.735	26.995	126,0	23.964	6.957	36.636	25,4	86,3	35,7
	K	126,7	18.861	3.688	26.691	125,8	23.982	6.308	35.829	27,2	71,1	34,2

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for psykologer og magistre

For *psykologer og magistre* tegner der sig følgende billede: Samlet set indikerer tabellen, at kvinderne har haft de største lønstigninger - men at de stadig ligger omkring 2.000 kroner under mændenes lønniveau. Fordelt på aldersgrupperne har personerne under 30 år faktisk haft omtrent den samme lønudvikling og har det samme lønniveau. For personerne mellem 30 og 39 år har kvinderne haft en marginalt højere lønudvikling, men ligger niveaumæssigt stadig under mændene med omtrent 1.000 kroner. Samme tendens ses for de 40- til 49-årige, hvor lønforskellen dog er større og for gruppen over 50 år. Således er der stadig lønforskel - men de indsnævres en smule.

Tabel 17. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for psykologer og magistre. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til- læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til- læg**	Løn i alt*	Løn	Til- læg**	I alt
- 29	I alt	50,8	17.767	868	21.955	48,6	23.905	3.489	32.319	34,6	302,0	47,2
	M	15,8	17.803	811	21.917	15,0	23.875	3.502	32.299	34,1	331,8	47,4
	K	35,0	17.750	894	21.973	33,6	23.919	3.483	32.328	34,8	289,7	47,1
30-39	I alt	168,5	18.618	1.155	23.381	164,8	23.854	4.224	33.107	28,1	265,5	41,6
	M	55,7	18.761	1.573	24.060	54,3	23.937	4.521	33.642	27,6	187,4	39,8
	K	112,8	18.547	949	23.045	110,6	23.814	4.078	32.844	28,4	329,7	42,5
40-49	I alt	113,3	20.395	4.199	29.167	115,9	23.856	5.917	35.160	17,0	40,9	20,5
	M	41,6	20.786	5.944	31.687	42,7	23.735	7.929	37.374	14,2	33,4	17,9
	K	71,7	20.168	3.188	27.705	73,3	23.926	4.745	33.871	18,6	48,8	22,3
50 -	I alt	25,7	20.054	4.028	28.487	26,1	23.970	6.096	35.450	19,5	51,3	24,4
	M	12,9	20.106	5.095	29.807	12,5	23.924	7.245	36.764	19,0	42,2	23,3
	K	12,8	20.002	2.953	27.157	13,6	24.013	5.033	34.234	20,0	70,4	26,1
Alle aldre	I alt	358,4	19.162	2.283	25.374	355,4	23.870	4.813	33.841	24,6	110,8	33,4
	M	126,1	19.447	3.280	26.895	124,4	23.859	5.841	35.074	22,7	78,1	30,4
	K	232,3	19.008	1.742	24.549	231,0	23.877	4.259	33.176	25,6	144,4	35,1

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Alders- og kønsopdelt lønudvikling for kontor- og edbpersonalet

Hos *kontor- og edbpersonalet* har assistenters lønudvikling været således, at mændene helt overordnet har haft en lidt højere lønudvikling end kvinderne - men niveaumæssigt ligger de ganske ens, hvilket gælder for alle aldersgrupper. For overassistenternes vedkommende er billedet omtrent det samme.

Tabel 18. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for forskellige persona legegrupper. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Assistenters (kontor- og edb-personale, Arf, KL, Frb.)												
Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	1.324	16.001	475	18.503	1.324	17.488	1.684	21.925	9,3	254,9	18,5
	M	166,6	15.998	416	19.590	255,6	18.440	2.202	22.144	8,5	377,4	20,2
	K	1.158	16.002	483	18.537	1.155	17.485	1.657	21.893	9,3	243,1	18,1
30-39	I alt	1.542	16.034	942	19.185	1.577	17.458	1.910	22.093	8,9	102,9	15,2
	M	87,0	16.077	854	19.119	85,8	17.288	1.770	21.720	7,5	107,4	13,6
	K	1.455	16.031	947	19.189	1.491	17.468	1.918	22.115	9,0	102,6	15,2
40-49	I alt	1.493	15.986	1.286	19.583	1.547	17.455	2.007	22.226	9,2	56,1	13,5
	M	64,6	16.072	1.321	19.533	63,2	17.441	2.097	22.147	8,5	58,8	13,4
	K	1.428	15.982	1.285	19.585	1.484	17.456	2.003	22.230	9,2	56,0	13,5
50 -	I alt	1.324	16.026	1.476	19.791	1.337	17.506	1.946	22.185	9,2	31,9	12,1
	M	56,5	15.969	1.527	19.725	57,3	17.467	1.817	21.893	9,4	18,9	11,0
	K	1.268	16.028	1.474	19.794	1.279	17.508	1.952	22.199	9,2	32,5	12,1
Alle aldre	I alt	5.684	16.012	1.048	19.272	5.786	17.475	1.893	22.112	9,1	80,6	14,7
	M	374,7	16.025	841	18.902	375,3	17.444	1.877	22.009	8,9	123,1	16,4
	K	5.309	16.011	1.062	19.298	5.410	17.478	1.894	22.119	9,2	78,3	14,6

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998.

Tabel 19. November 1998 til november 2002. Lønudvikling i (amts)kommunerne for ingeniører og andre personalegrupper. Kun Ny Løn. Opdelt efter alder og køn. Personer ansat begge år i samme stilling.

Over assistenter (kontor- og edb-personale, Arf, KL, Frb.)

Alder	Type	1998				2002				Stigningsprocent		
		Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Antal	Løn	Til-læg**	Løn i alt*	Løn	Til-læg**	I alt
- 29	I alt	24,0	18.271	529	21.510	23,8	19.593	1.303	23.608	7,2	146,5	9,8
	M***	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	K	20,0	18.258	564	21.207	19,8	19.582	1.346	23.543	7,3	138,4	11,0
30-39	I alt	1.116	18.102	970	21.591	1.120	19.415	1.616	24.027	7,3	66,7	11,3
	M	83,1	18.189	919	21.392	83,0	19.500	1.713	24.189	7,2	86,4	13,1
	K	1.034	18.095	974	21.607	1.037	19.408	1.609	24.014	7,3	65,2	11,1
40-49	I alt	2.034	18.114	1.524	22.067	2.072	19.413	1.964	24.626	7,2	28,9	11,6
	M	173,5	18.203	1.670	22.138	174,3	19.495	2.085	24.933	7,1	24,9	12,6
	K	1.861	18.106	1.510	22.060	1.897	19.406	1.953	24.598	7,2	29,4	11,5
50 -	I alt	1.966	18.186	1.650	22.167	1.965	19.502	2.033	24.617	7,2	23,2	11,1
	M	155,1	18.133	1.884	22.034	154,8	19.480	2.214	24.751	7,4	17,5	12,3
	K	1.811	18.191	1.630	22.178	1.810	19.504	2.017	24.606	7,2	23,7	10,9
Alle aldre	I alt	5.141	18.140	1.447	21.999	5.181	19.448	1.912	24.488	7,2	32,1	11,3
	M	416	18.176	1.587	21.959	416	19.492	2.049	24.707	7,2	29,1	12,5
	K	4.725	18.137	1.435	22.003	4.765	19.444	1.900	24.469	7,2	32,4	11,2

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. *: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorierne 'genetillæg' og 'pension' ikke illustreret. **: Kval.-, funk.-, res.-, overg.- og udlign.tillæg samt andre tillæg. Der vises kun grupper med mindst fem ansatte. Den angivne alder er alderen i 1998. ***: Under fem respondenter.

6. Tillægsstruktur for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne

Den konkrete tillægsstruktur for ingeniørerne sammenlignet med andre personalegrupper - opgjort på ikke-identiske personer - kan også være interessant at belyse. Dette foretages i de kommende tre tabeller, der viser, hvordan løn- og tillægsstrukturen var i henholdsvis november 1998 og i november 2002 samt hvordan udviklingen i tillægsstrukturen har været i perioden.

De tre tabeller viser som nævnt tillægsstrukturen og udviklingen heri: I 1998 blev der kun i begrænset omfang givet forskellige former for funktions- og kvalifikationstillæg. I 2002 er der derimod en større brug af disse tillæg mens resultatløns endnu ikke har vundet indpas i noget særligt omfang. Fordelingen mellem funktions- og kvalifikationstillæggene er således, at for ingeniører anvendes de to typer tillæg stort set lige meget. Hos andre personalegrupper er fordelingen anderledes: Hos DJØF'erne anvendes funktionstillæg tilsyneladende mere end kvalifikationstillæg, mens det for psykologer og magistre er omvendt. Endvidere ses det, at kontor- og edbpersonalets tillægsstørrelser er noget mindre end akademikernes. Samlet set for alle personalegrupper anvendes der flest kvalifikationstillæg og beløbene er her også noget mindre end til akademikerne.

Udviklingen i tillægsstrukturen for ingeniører har været, at der har været en relativt pæn stigning i de tildelte tillæg, men til gengæld er det såkaldte genetillæg for akademi- og teknikumingeniørerne blevet noget mindre.

Tabel 20. November 1998. Løn- og tillægsstruktur for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne. Kun Ny Løn. Ikke identiske personer

Personalegruppe	Fast løn	Over- arb.	Gene- tillæg	Funkt.- tillæg	Kval.- tillæg	Res. løn	Overg.- tillæg	Udlign.- tillæg	Andre tillæg	Ferie- godtg.	Pen- sion	I alt	Antal fuldt.
Akademiingeniører	19.966	-	1.175	199	289	-	-	28	3.927	384	4.011	29.979	127
Civilingeniører	20.062	54	68	134	22	-	-	-	3.557	358	3.327	27.583	150
Diplomingeniører	17.895	41	-	-	-	-	-	-	401	275	2.949	21.562	15
Teknikumingeniører	20.336	22	1.128	128	111	-	-	25	3.985	386	3.755	29.877	297
DJØF'ere	18.977	3	35	386	53	-	-	6	3.463	344	3.773	27.040	436
Arkitekter	19.989	-	62	84	273	-	-	256	3.212	358	3.981	28.215	119
Psykologer/magistre	19.155	37	25	155	230	-	13	102	1.774	322	3.540	25.354	595
AC samlet	19.446	20	259	199	145	-	4	119	2.738	344	3.648	26.923	2.193
Håndværkere	16.991	453	576	273	446	-	297	56	141	298	1.523	21.719 (664 ej færd.fh)	3.121
Assistenter (kontor- og edbpersonale)	15.998	57	55	108	411	1	191	107	35	258	1.829	19.274 (225 ej færd.fh.)	10.557
Overassistenter (kontor- og edb-personale)	18.184	69	54	177	373	-	293	88	41	297	2.033	22.127 (517 ej færd.fh.)	8.659
Tekn. assistenter m.fl.	15.717	79	81	621	1.058	-	459	926	324	289	2.957	22.540	1.716
Alle grupper	17.029	128	795	242	357	1	129	72	134	287	1.779	21.177 (224 ej færd.fh.)	276.449

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Løn begrebet defineres som grundløn + overarbejde (justeret) + genetillæg (justeret) + kval.+ funkt. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er kategorien 'ikke færdigforhandlede tillæg' ikke illustreret.

Tabel 21. November 2002. Løn- og tillægsstruktur for ingeniører i (amts)kommunerne. Kun Ny Løn. Ikke identiske personer

Personalegruppe	Fast løn	Overarbejde	Genetillæg	Funkt.-tillæg	Kval.-tillæg	Res. løn	Overg.-tillæg	Udlign.-tillæg	Andre tillæg	Feriegodtg.	Pension	I alt	Antal fuldt.
Akademiingeniører	23.793	110	339	3.134	3.256	-	6	331	735	476	5.145	37.333	384
Civilingeniører	23.182	92	170	2.670	2.729	4	7	306	1.126	455	4.955	35.714	658
Diplomingeniører	20.898	332	186	1.103	1.100	-	-	-	145	356	3.942	28.063	103
Teknikumingeniører	23.721	87	353	2.854	2.786	3	3	120	537	457	4.937	35.886	1.100
DJØF'ere	22.815	130	27	3.081	1.530	1	2	176	1.706	442	4.876	34.790	2.453
Arkitekter	23.381	-	8	2.332	2.410	4	-	487	745	441	4.839	34.678	651
Psyk./magistre	22.365	76	29	1.339	2.315	7	4	138	532	402	4.455	31.685	3.124
AC samlet*	22.603	83	88	2.173	2.048	4	3	206	905	422	4.618	33.169	10.217
Håndværkere	18.064	448	675	853	1.370	-	234	42	131	327	2.082	24.231	2.527
Assistenter (kontor- og edb-personale)	17.442	55	54	354	893	1	113	11	62	285	2.298	21.568	10.945
Overass. (kontor- og edb-personale)	19.465	78	59	488	933	-	273	20	59	321	2.671	24.367	6.695
Tekniske a ss. m. fl.	17.299	126	84	1.484	2.031	5	367	11	89	322	3.329	25.147	1.704
Alle grupper	18.422	157	630	652	1.114	1	95	79	200	320	2.369	24.048	430.247

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibse n, CAR MA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + overarbejde (justeret) + genetillæg (justeret) + kval.+ funk.+ res.+ udl.+ ej færdig.+ andre til.+ overg.+ 1,5% + pens. bidr. og ATP mv . I tabellen er kategorien 'ikke færdigforhandlede tillæg' ikke illustreret, da der er tale om særdeles minimale beløb for AC'ernes vedkommende.*: I 'AC samlet' indgår også andre personalegrupper end de i tabellen viste.

Udvikling i løn- og tillægsstruktur for alle personer ansat i samme stilling begge år i perioden 1998-2002 (på Ny Løn)

Tabel 22. November 1998 - november 2002. Udviklingen i løn- og tillægsstruktur for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne. Kun Ny Løn. Kun personer ansat begge år i samme stilling

Personale- gruppe	Fast løn			Tillæg			Gene-tillæg			Pension			I alt			Antal fuldt.	
	1998	2002	Stig- ning i pct.	1998	2002	Stig- ning i pct.	1998	2002	Stig- ning i pct.	1998	2002	Stig- ning i pct.	1998	2002	Stig- ning i pct.	1998	2002
Akademi- ing.	20.387	23.983	17,6	4.844	7.069	45,9	969	204	-78,9	4.290	5.137	19,7	30.884	36.863	19,4	69	69
Civil- ing.	19.986	23.971	19,9	4.098	6.127	49,5	94	144	52,9	3.288	4.957	50,8	27.830	35.653	28,1	100	100
Diplom- -ing.*	17.900	23.807	33,0*	605	3.031*	401*	-	-	-	3.233	4.451	37,7	22.015	31.692	44,0*	10	10
Tekni- kuming.	20.506	23.989	17,0	4.223	5.809	37,6	1.090	425	-61,0	3.716	4.934	32,8	29.921	35.609	19	222	221
DJØF'ere	18.988	23.973	26,3	3.711	6.633	78,7	1	52	-	3.801	5.116	34,6	26.842	36.233	35,0	252	252
Arki- tekter	20.476	24.013	17,3	4.085	6.039	47,8	12	11	-5,3	4.118	4.924	19,6	29.059	35.438	22,0	81	79
Psykol. / magistre	19.156	23.870	24,6	2.271	4.760	109,6	32	10	-68,0	3.580	4.708	31,5	25.361	33.778	33,2	357	354
AC samlet	22.078	25.158	13,9	3.249	4.429	36,3	185	150	-18,7	4.033	4.780	18,5	29.936	34.964	16,8	4.535	4.529

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funk. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. *: Bemærk, at mange diplomingeniører er under 35 år og således bliver anciennitetsforhold relevante.

7. Udvikling i løn- og tillægsstruktur for trin tre-ansatte personer i samme stilling begge år (på Ny Løn)

7.1. Udvikling i løn- og tillægsstruktur for trin tre-ansatte personer i samme stilling begge år i perioden 1998-2002 (på Ny Løn)

For at give et bud på de nyansatte akademikers lønudvikling, vises den nedenstående tabel. Den viser hvordan det er gået for de personer, der i 1998 blev ansat på AC-overenskomstens trin tre, som nyansatte træder ind på. Her viser tabellen, at blandt ingeniørerne er det gået bedst for akademiingeniørerne med 52,2 procent i samlet lønstigning inklusive alle løndelev. De tre øvrige typer ingeniører ligger alle på omtrent 47,2 procent. Tabellen viser også, at juristerne og økonomerne samt arkitekterne har haft den største lønudvikling blandt de udvalgte akademikere. Alle de øvrige akademikergrupper ligger endvidere bedre placeret end civil-, diplom- og teknikumingeniørerne, når der ses på lønudviklingen. Problemet findes i tillæggene, hvor især juristerne og økonomerne - men faktisk også visse af de øvrige akademikergrupper - overgår ingeniørerne.

Beløbsmæssigt har juristerne og økonomerne endvidere en højere løn end alle ingeniørgrupperne. Om lederbiasen spiller ind her, kan kun vanskeligt siges, men det er en mulighed selvom der er tale om personer på et tidligt tidspunkt af deres karriere. Civilingeniørernes - og de øvrige ingeniørgruppers - position som lønførende i forhold til juristerne og økonomerne kan således virke som værende under pres.

I forhold til akademikergruppens samlede gennemsnit for lønudvikling ligger civil-, diplom- og teknikumingeniørerne under dette - og har samtidigt mistet positionen som lønførende til især juristerne og økonomerne. De skitserede tal for de nyansatte i 1998 må derfor vække stof til eftertanke - selvom lederbiasen måske spiller ind - hvor det er tillæggene, der er problemet.

I det følgende vil udviklingen for de nyansatte i 1999 blive gennemgået. Her tegnes der faktisk et lidt anderledes billede.

Tabel 23. November 1998 - november 2002. Udviklingen i løn- og tillægsstruktur for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne ansat i første år på trin tre. **Kun Ny Løn. Kun personer ansat i samme stilling begge år**

Pers.-gruppe	Fast løn			Funkt.-tillæg		Kval.-tillæg		Res. løn		Andre tillæg		Løn i alt, inkl. alle tillæg, ferie, pension mm.			Løn i alt ekskl. ferie, gene, pension mm. (kun fast løn + tillæg*)			Antal fuldt.	
	1998	2002	Stigning i pct.	1998	2002	1998	2002	98	02	1998	2002	1998	2002	Stigning i pct.	1998	2002	Stigning i pct.	98	02
Akad.-ing.	16.939	23.670	39,7	-	935	-	617	-	-	-	-	20.057	30.527	52,2	16.993	25.222	48,4	6	6
Civil-ing.	16.939	23.743	40,2	-	430	-	930	-	-	68	56	20.148	29.659	47,2	17.061	25.159	47,5	15	15,2
Diplom-ing.	16.939	23.755	40,2	-	1.401	-	1.072	-	-	758	-	21.010	30.973	47,4	17.551	26.228	49,4	7,9	8
Tekn.ing	16.939	23.649	39,6	-	448	163	617	-	-	91	454	20.177	29.709	47,2	17.247	25.168	45,9	14	14,3
DJØF	16.817	23.872	42,0	259	2.669	-	1.054	-	-	1.585	1.138	22.161	33.957	53,2	18.661	28.733	54,0	74	71
Arkit.	16.993	24.013	41,3	-	1.302	-	694	-	-	145	-	20.070	30.753	53,2	17.138	26.009	51,8	8,9	8,9
Psykol-/magistre	16.993	23.642	39,1	29	1.084	40	1.554	-	-	669	491	20.923	31.673	51,4	17.731	26.771	51,0	101	96,5
AC samlet	16.939	23.656	39,6	95	1.522	26	1.199	-	-	829	613	21.135	31.915	51,0	17.889	26.990	50,9	243	236

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funkt. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5%+ pens. bidr. og ATP mv. I tabellen er følgende kategorier ikke illustreret, da de alle er nul: 'Ikke færdigforhandlede tillæg' og 'overgangstillæg'. For overskuelighedens skyld er 'genetillæg' og 'udligningstillæg' tillige med 'ferie' og 'pension' ikke illustreret. *: Heri indgår den faste løn + funkt., kval.- og res. løn samt kategorien 'andre tillæg' men ikke overg. tillæg og udligningstillæg.

7.2. Udvikling i løn- og tillægsstruktur for trin tre-ansatte personer i samme stilling begge år i perioden 1999-2002 (på Ny Løn)

Udviklingen for trin tre-personer ansat i 1999 er også blevet analyseret. Her viser det sig, at ingeniørernes lønudvikling har været på mellem 41 og 43 procent. Denne stigning er højere end juristernes og økonomernes samt psykologernes og magistrenes og lidt højere end gennemsnittet for akademikerne. Arkitekterne har dog haft den højeste lønudvikling i gruppen.

Løniveauerne i akademikergruppen er dog også interessante i denne sammenhæng: Her viser det sig, at juristerne og økonomerne får den højeste løn. Dernæst kommer diplomingeniørerne efterfulgt af civilingeniørerne. Dernæst findes arkitekterne og psykologerne/magistrene. Sidst kommer teknikumingeniørerne.

Tallene for de nyansatte i 1999 er derfor ikke så markante som tallene for de nyansatte i 1998, men dette kan være et udtryk for, at eksempelvis juristerne og økonomernes løn niveaumæssigt - mindst - modsvarer ingeniørernes.

Tabel 24. November 1999 - november 2002. Udviklingen i løn- og tillægsstruktur for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne ansat i første år på trin tre. Kun Ny Løn. Kun personer ansat i samme stilling begge år

Personale- gruppe	Fast løn			Tillæg		Gene-tillæg		Pension		Løn i alt inkl. tillæg, pension og gene			Antal fuldt.	
	1999	2002	Stig- ning i pct.	1999	2002	1999	2002	1999	2002	1999	2002	Stigning i pct.	1999	2002
Akad- ing.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Civil- ing.	17.184	22.066	28,4	995	3.893	6	6	2.980	4.270	21.438	30.625	42,9	19	18,8
Diplom -ing.	17.184	22.299	29,8	429	1.618	897	2.122	2.904	4.580	21.692	31.009	43,0	6,0	6,0
Tekni- kuming.	16.919	22.467	32,8	386	1.776	-	-	2.736	4.024	20.300	28.631	41,0	17,8	18,0
DJØF	17.112	22.166	29,5	2.222	4.656	40	57	3.187	4.375	22.851	31.658	38,5	140,0	141,4
Ark.	16.985	22.221	30,8	-	2.835	-	-	2.852	4.543	20.092	29.975	49,2	11,8	11,4
Psykol-/ magistre	17.016	21.974	29,1	411	2.696	68	-	2.922	4.103	20.678	29.143	40,9	104,7	105,7
AC samlet	17.062	22.014	29,0	1.201	3.425	53	129	3.028	4.208	21.619	30.159	39,5	341,7	434,3

Kilde: Beregnet af lektor Flemming Ibsen, CARMA, på grundlag af data fra FLD. Anm.: Lønbegrebet defineres som grundløn + genetillæg (justeret) + kval.+ funkt. + res. + udl. + ej færdig.+ andre til. + overg. + 1,5% + pens. bidr. og ATP mv. *: Heri indgår den faste løn + funkt., kval.- og res.løn samt kategorien 'andre tillæg' men ikke overg. tillæg og udligningstillæg.

8. Konklusion

I de ovenstående afsnit er lønforholdene for ingeniører og andre personalegrupper i (amts)kommunerne blevet undersøgt for at besvare de spørgsmål, som er blevet rejst i forbindelse med IDA's projekt om ingeniører på Ny løn i det offentlige:

Hvordan er det gået med ingeniørernes lønudvikling under det nye lønsystem? Har Ny Løn - som det hypotetisk kunne antages - i særlig grad tilgodeset ingeniørerne som en akademisk uddannet og eftertragtet arbejdskraft? Hvordan har ingeniørerne på Ny Løn på statslige og (amts)kommunale arbejdspladser klaret sig lønmæssigt i forhold til sammenlignelige grupper? Har ingeniørerne haft en lønudvikling som de øvrige akademikergrupper og hvordan har deres lønudvikling været i forhold til andre relevante personalegrupper i stat, amt og kommuner? Hvordan har lønudviklingen inden for ingeniørgruppen udviklet sig, er lønspredningen vokset og hvordan har de kønsspecifikke lønforskelle udviklet sig blandt ingeniørerne?

Disse spørgsmål vil i det følgende ganske kort blive besvaret, hvor opbygningen vil følge denne rapport's opbygning. For en uddybning henvises til de ovenstående afsnit. Forinden bør det igen nævnes, at der kan være en vis bias i tallene for akademikergrupperne eftersom der kan være enkelte ledere, der indgår i tallene (se side 3). Lønudviklingstallene er dog opgjort på personer ansat begge år i samme stilling.

I forhold til ingeniørernes lønudvikling i perioden 1998 til 2002, viser rapporten, at lønkapløbet for personer på Ny Løn i den valgte periode vindes af juristerne og økonomerne samt psykologerne og magistrene tæt forfulgt af civilingeniørerne. Dernæst kommer arkitekterne og sidst blandt de udvalgte grupper findes akademi- og teknikumingeniørerne. Det er dog vigtigt, at bemærke, at alle de udvalgte akademikergrupper - også akademi- og teknikumingeniørerne - klarer sig markant bedre end mange af de øvrige ikke-akademiske personalegrupper. Analysen bør dog iagttages under hensyntagen til, at der er visse forskelle mellem aldersgruppernes lønudvikling blandt personalegrupperne.

Lønspredningsanalysen viser - med forbehold for aldersrelaterede forskelle - at lønspredningen tilsyneladende bliver mindre internt i akademikergruppen - herunder også blandt ingeniørerne - mens lønspredningen for alle personalegrupper set som helhed bliver større. Forskellen mellem personalegrupperne set som en helhed og akademikerne har således været, at i 1998 udgjorde gennemsnitslønnen for alle grupper 78,4 procent af akademikernes gennemsnitsløn mens tallet i 2002 er 72,2 procent. Der er således tegn i dataene på, at afstanden mellem højt- og lavtlønnede i det offentlige bliver større i kraft af akademikernes større lønudvikling. Derimod kan de konkrete data ikke understøtte formodningen om, at der internt i de enkelte ingeniørgrupper skulle være kommet en større lønspredning, hvilket dog kan have sammenhæng med ingeniørgruppernes aldersmæssige sammensætning.

I forhold til kønsaspektet viser rapporten, at for alle personalegrupper set som en enhed i det (amts)kommunalesystem på Ny Løn har mændene haft en kraftigere lønudvikling end kvinderne, og mændene har også en gennemsnitlig højere løn og får flere kroner i tillæg. For akademikergruppen - med forbehold for, at der kan optræde enkelte ledere i datamaterialet - har kvinderne set som helhed haft en større lønudvikling end mændene, selvom kvinderne tjener noget mindre end mændene. Dette dækker dog delvist over den aldersmæssige sammensætning: I hvert fald har mændene under 30 år haft en større stigning end kvinderne. I alle de øvrige aldersgrupper har kvinderne dog haft en kraftigere lønudvikling end mændene. Således har der ikke været den samme tendens som for alle personalegrupperne samlet set, hvor det entydigt er mændene, der er steget mest. Hos ingeniørgrupperne tegner der sig faktisk samme billede: Mændene tjener stadig mest, men de yngre kvinder har faktisk opnået lige så store lønstigninger som mændene i den analyserede periode.

Tillægsstrukturen for ingeniørene og andre personalegrupper kan kort sammenfattes på følgende måde: I 1998 blev der kun i begrænset omfang givet forskellige former for funktions- og kvalifikationstillæg. I 2002 er der derimod større brug af disse tillæg, mens resultatlønnen endnu ikke har vundet indpas i noget særligt omfang. Fordelingen mellem funktions- og kvalifikationstillæggene er således, at for ingeniører anvendes de to typer tillæg stort set lige meget. Hos andre personalegrupper er fordelingen anderledes: Hos DJØF'erne anvendes funktionstillæg tilsyneladende mere end kvalifikationstillæg, mens det for psykologer og magistre

er omvendt. Endvidere ses det, at kontor- og edbpersonalets tillægsstørrelser er noget mindre end akademikernes. Samlet set for alle personalegrupper anvendes der flest kvalifikationstillæg og beløbene er her også noget mindre end til akademikerne.

Trin tre-analysen - hvordan det er gået de nyansatte fra 1998 - viser følgende: Analysen for de nyansatte i 1998 viste, at ingeniørerne frem til 2002 - undtagen akademiingeniørerne - faktisk havde tabt lønkapløbet til alle de øvrige akademikergrupper. Tilmed fik eksempelvis juristerne og økonomerne noget mere i lønningsposen end ingeniørerne. Dette lidt dystre billede blev dog ændret af analysen, der behandlede de nyansatte i 1999 og frem til 2002: Her var det således, at ingeniørernes lønudvikling var større end juristernes og økonomernes og psykologernes og magistrernes og lidt højere end gennemsnittet for akademikerne. Arkitekterne havde dog haft den største lønudvikling i gruppen.

Løniveauerne i akademikergruppen er også interessante i denne sammenhæng: Her viser det sig, at juristerne og økonomerne får den højeste løn. Dernæst kommer diplomingeniørerne efterfulgt af civilingeniørerne. Derefter findes arkitekterne og psykologerne/magistrerne efterfulgt af teknikumingeniørerne. Tallene for de nyansatte i 1999 er derfor ikke så markante som tallene for de nyansatte i 1998, men dette kan være et udtryk for, at eksempelvis juristerne og økonomernes løn niveaumæssigt (mindst) modsvarer ingeniørernes.

Som en afrunding på denne rapport kan det siges, at ingeniørernes løn under det nye lønsystem er steget markant mere end de øvrige ikke-akademiske grupper. Til gengæld er andre akademikere - især jurister og økonomer - steget mere end ingeniørerne. Derfor må det fremover fortsat være en vigtig opgave for ingeniørerne at sikre, at de får en konkurrencedygtig lønudvikling i forhold til de øvrige akademikere. Lønspredningen internt i akademikergruppen - herunder også for ingeniører - er ikke vokset, men til gengæld er der kommet mere afstand mellem akademikerne og det øvrige personale. De kønsspecifikke lønforskelle er ikke blevet større - snarere tværtimod - blandt ingeniørerne i perioden.